SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. CI. No. 38. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, FEBRUARY 26 1994. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 26-го ЛЮТОГО 1994. Ч. 38. РІК CI.

Л. КРАВЧУК ГОТУЄТЬСЯ ДО ПОЇЗДКИ У ЗСА

Київ (Р. Руденко). — У п'ятницю, 18-го лютого, відбулася телефонічна розмова Президента України Леоніда Кравчука з Президентом ЗСА Биллом Клінтоном. Під час розмови президенти обмінялися думками щодо розвитку українсько-американських відносин.

Б. Клінтон високо оцінив політичний курс і практичні дії керівництва України, спрямовані на ліквідацію ядерної зброї відповідно до рішень українського парляменту про договір Старт-1. Він висловив надію, що найближчим часом Україна приєднається до договору про нерозповсюдження ядерної зброї. Ці кроки, підкреслив Б. Клінтон, відкривають нові можливості для тісної економічної співпраці між Україною і ЗСА як у напрямку двосторонніх відносин, так і за допомогою впливових міжнародних фінансових установ.

Л. Кравчук та Б. Клінтон погодилися, що іхні домовлення повинні набути форми документів, частину з яких передбачається підписати під час офіційної зустрічі Л. Кравчука і Б. Клінтона у Вашінгтоні 3-го березня.

Президент Кравчук в інтерв'ю для „Радіо Свобода" сказав, що не виставлятиме свою кандидатуру на Президента під час нових виборів. Своє рішення пояснив небажанням вступати у передвиборчу боротьбу з опонентами, котрі звинувачують його особисто у всіх негараздах, які переживає Україна. „Для людини, яка сьогодні працює і для якої життя стало дуже важким, не сприймається розподіл провини між різними гілками влади, а моя участь у передвиборчій кампанії означала б, що я захищаю те становище у державі — економічне і соціяльне, яке сьогодні є". Л. Кравчук певний, що коли б він взяв участь у виборах, то його опоненти і претенденти на Президента дбали б не про конструктивну програму, а спрямували б усі сили на доказування факту, що він, Кравчук, не дав собі ради зі своїми обов'язками.

Вячеслав Чорновіл вважає, що рішення Л. Кравчука не брати участи в наступних президентських виборах не остаточне. Наслідком такого рішення може бути суттєва зміна характеру президентської передвиборчої кампанії, бо збільшаться шанси для інших претендентів і тоді навіть ті, хто не збирався кандидувати на президента, висуватимуть свої кандидатури.

Голова УРП Михайло Горинь прокоментував заяву Л. Кравчука так: „Леонід Кравчук розуміє, що у розбудові української держави наступає новий етап, що вимагає принципово нової тактики. А для нової тактики потрібний новий Президент".

Керівник Соціялістичної Партії України Олександер Мороз сказав, що рішення Л. Кравчука політично правильне. Це програш Президента, але його участь у виборах була б ще більшим програшем, бо „шансів на перемогу у нього немає".

100-РІЧЧЯ УНС ВІДЗНАЧЕНО ВЕЛИКИМ КОНЦЕРТОМ В НЮ ЙОРКУ

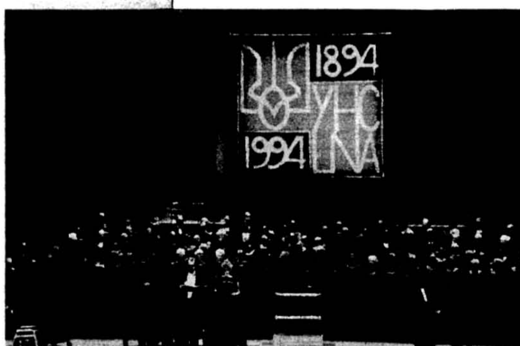
Ню Йорк (О. К.). — Українська громада Ню Йорку та околиці мала нагоду взяти участь у святочному відзначенні 100-річчя Українського Народного Союзу, яке відбулося у формі великого концерту тут у престижевій залі Карнегі Голл в суботу 19-го лютого.

Понад 2,000 осіб, в тому автобуси із членами УНС з Джерзі Сиґі, Нюарку, Віппені, Гартфорду, Ню Гейвену, Гемстеду, Вунсакету і окремий автобус з членами Екзекутиви і Головного Уряду УНС, які були майже у повному складі так на концерті, як і наступного дня на спільному обіді в приміщеннях УНС в Джерзі Сиґі, були свідками цього концерту.

Присутніми були: головний предсідник Уляна Дячук з мужем, її заступник Нестор Олесницький з дружиною, заступниця головного предсідника Гльорія Пашен, головний секретар Володимир Сохан з дружиною, головний касир Олександер Благітка; члени головної Контрольної Комісії: Василь Пастушок, Василь Дідюк, Степан Гавриш і Тарас Шмагала, почесні члени ГУ УНС Йосип Лисогір, Марія Душник, Анна Чопик; головні радні: Текля Мороз, Рома Гадзевич, Алік Худолій, Аня Дидик-Петренко, Анна Ремик, Андрій Кейбіда, Гелен Олек-Скатт, Володимир Квас, Володимир Корчинський, Василь Ліщинецький, Василь Лучків і головний радний, а одночасно директор Бюра УНС у Вашінгтоні Евген Іванців. Присутні на концерті були також головний редактор „Свободи" ред. Зенон Снилик, як і члени редакцій „Свободи" та „Українського Тижневика".

Серед почесних гостей були на концерті амбасадор України у Вашінгтоні Олег Білорус з дружиною

(Закінчення на стор. 3)

Об'єднані хори і солісти О. Кровицька та П. Плішка, при акомпаньяменті піяністів, виконують ювілейну кантату. Диригує композитор І. Карабиць.

(Світлив Ярослав Кулинич)

Бас Метрополітальної опери П. Плішка.

Шведське військо у Боснії попало під обстріл

Брюссель, Бельгія. — Шведський контингент миротворницьких сил ООН попав під обстріл у районі міста Тузла на північному сході Боснії і Герцеговини. Шведи негайно звернулися до командування НАТО з просьбою підтримати їх з повітря. Але в останню хвилину плян удару по сербських позиціях був відкинутий, бо НАТО не мало достатньо відомостей про те, хто стріляв по шведських вояках.

За словами шведів, у вівторок увечорі, 22-го лютого, вони попали під автоматний обстріл у смузі між боснійськими сербами і урядовим військом, яка проходить 12 км на південному сході від Тузли. Вбитих нема, але декілька вояків були поранені. На думку командування батальйону, вогонь йшов із сербських позицій. Однак ген. Манойло Міловановіч, командуючий силами сербів у Боснії, заявив, що його військо не відкривало вогню.

НАТО має намір використати свою авіяцію для прикриття миротворних сил ООН. Згідно з повідомленням командування частинами Північно-атлантійського оборонного союзу, після нападу на шведів військове керівництво ООН викликало літаки союзників у район Тузли. Але пільоти не змогли засікти вогневі позиції сербів, а бомбардувати наосліпо вони не хотіли.

У Сараєві ситуація майже нормалізувалася. Погрожуючи авіяційними налетами, командування НАТО дало сербам десять днів на виведення важкої артилерії зі схилів гір, що оточують місто. Серби підкорилися, і відносний спокій у столиці республіки був відновлений.

У СВІТІ

ПЕКІНСЬКА ГАЗЕТА „Цянсі Жібао" повідомила, що в середині 60-их років Пекін випробовував атомову зброю на живих людях. Ними були дев'ять військових летунів, які 9-го травня 1956 року пролетіли крізь хмару ядерного гриба після вибуху водневої бомби на полігоні в північно-західньому Китаі. Замовчуваний протягом 28 років експеримент збігся в часі з початком „великої культурної революції" і погіршенням китайсько-совєтських стосунків. Китайський комуністичний лідер Мао Цзедонґ, сподівався, що нова суперзброя дозволить йому „на рівних розмовляти з американськими імперіялістами і совєтськими ревізіоністами".

НАБРАЛА ЧИННОСТИ міжнародна угода щодо повної заборони скидання в моря радіоактивних відпадів, досягнута в листопаді минулого року на спеціяльній конференції в Лондоні країн — учасниць Конвенції в питаннях охорони морських просторів. До угоди не приєдналася тільки Росія. Тепер вона залишається єдиною країною, яка не відмовляється від свого „права" занечищувати радіоактивними відпадами води світового океану. У зв'язку з тим, що останні скидання відпадів Росія здійснила в Японському морі, Токіо через дипломатичні канали висловило офіційний „жаль" з приводу непоступливости Росії в цій важливій міжнародній ділянці.

ЯК ІНФОРМУЄ лондонська газета „Таймс", совєтська служба безпеки активно сприяла незаконному винищенню китів російськими риболовними фльотиліями. Аж тепер стало відомо, що Москва постійно фальсифікувала показники, що стосувалися видобутку китового м'яса, сильно занижуючи їх. Просто в морі м'ясо перевантажувалося на японські кораблі і пливло в японські порти. В 60-ті і 70-ті роки було стільки винищено, й то у великій таємниці, китів, що вчені-іхтіологи безпорадно розводили руками з приводу катастрофічного „безпричинного" зменшення китової популяції у світовому океані. „Таймс" пише, що кеґебісти випрацювали для китозабійних човнів спеціяльний шифр радіотелеграфних звідомлень — так, ніби це були військові кораблі.

ІТАЛІЯ ЗАЙМАЄ третє місце в Европі, після Швайцарії і Люксембургу, щодо кількости банківських пограбувань. Протягом року бандити відвідують дев'ять з кожних ста італійських банків, виносячи звідти кожного року в середньому до 70 міл. лір (50,000 дол.). Однак вже в 1993 році в країні здійснено 1,857 пограбувань банків – на вісім відсотків більше, ніж в 1992 році. А так звані електронічні пограбування збільшилися на 130 відсотків.

У ВІВТОРОК, 22-ГО лютого, колюмбійська поліція заарештувала одного з керівників підпільного кокаінового картелю Калі – Гайме Ореґвела Кабалієра. Згідно з даними Інтерполу, картель Калі за маштабами діяльности заступив тепер обезголовлений і здеморалізований після вбивства Пабля Ескобара Медельїнський картель.

ЗНАМЕНИТИЙ замбійський боксер Е. Маамба недавно вразив своїх численних уболівальників несподіваною заявою про свою відмову від дальшої спортової кар'єри. Не пояснивши свого рішення, Е. Маамба щез з країни. Щодо його вчинку розповсюджувалися неймовірні чутки. Казали навіть, що славний спортовець одружився з дочкою арабського шейха і тепер молоде подружжя замкнулося в давньому палаці десь в Альпах. Й от цими днями надійшло повідомлення із Зімбабве: Е. Маамба справді повісив свої „золоті рукавички" на цв'яшок і проповідує в одній з місцевих церков. В розмові з журналістами він сказав: „Краще пізно, ніж ніколи. Я багато грішив, завдаючи болю невинним братам у Христі. Але тепер я усвідомив свої помилки й покінчив з ними раз і назавжди".

УНСОЮЗ ГОСТИВ ЧЛЕНІВ І ПРИЯТЕЛІВ У СВОЇЙ БУДІВЛІ

Джерзі Сиґі, Н. Дж. (Х. В-Ф). — У суботу, 19-го лютого, величавим ювілейним концертом у нюйоркській Карнегі Голл розпочато святкування 100-річчя від дня заснування, 22-го лютого 1894 року, Українського Народного Союзу. Наступного дня у неділю, 20-го лютого, святкування продовжувано в Джерзі Сиґі, сьогоднішньому місці осідку Головної Канцелярії УНС.

На Службі Божій, у місцевій українській католицькій церкві св. Петра і Павла парох о. Роман Мірчук, промовляючи до присутніх, а між ними і членів Головного Уряду УНС, привітав організацію з 100-річчям і побажав ще кращих успіхів у майбутньому. Притому він підкреслив, що всім відомо хто і де був основником газети „Свобода" — о. Григорій Грушка, парох церкви в Джерзі Сиґі, тому немає сумніву, що думка про конечність заснування своєї організації зародилася таки тут у нашому місті, а вже конкретне здійснення цього діла сталося серед наших вуглекопів у Шамокині, Пенсильванія.

Коротко після полудня у приміщеннях Головної Канцелярії УНС зібралися працівники Головної Канцелярії, редакцій „Свободи" і „Українського Тижневика", Головний Уряд УНС і запрошені гості, щоб спільною трапезою врочисто відзначити цей ювілей. Гостей вітали, як господарі головний предсідник Уляна Дячук, головний секретар Володимир Сохан і головний касир Олесь Благітка.

Головний предсідник Уляна Дячук, привітала всіх зібраних, а зокрема амба-

(Закінчення на стор. 3)

Амбасадор України до ЗСА О. Білорус вітає УНС з його 100-річчям (зліва): д-р І. Флис. Й. Лисогір, О. Білорус, головний секретар УНС В. Сохан і головний предсідник У. Дячук.

(Світлила ред. Рома Гадзевич, „Український Тижневик")

Біля ювілейного торта УНС (зліва): головний касир О. Благітка, В. Сохан, У. Дячук. заступниця головного предсідника Гльорія Пашен і заступник головного предсідника Нестор Олесницький.

В АМЕРИЦІ

У СЕРЕДУ, 23-ГО лютого, сенатор-демократ з Ню Джерзі Билл Бредлі, гостро скритикував провідника своєї партії президента Билла Клінтона за його твердолінійну торговельну політику щодо Японії. Він закинув Президентові необдумане та вимково гостре переслідування Японії, яке на дальшу мету загрожує ЗСА, як економічно так і стратегічно, а все в ім'я домашньої політичної винагороди. На думку сенатора Б. Бредлі таке поступовання не буде корисним в ніякому разі для ЗСА, навіть тоді коли це робиться в ім'я зменшення торговельного дефіциту та заспокоєння деяких виборців.

ВПРОДОВЖ КІЛЬКОХ місяців на сторінках американських і закордонних газет писалося про об'єднання таких гігантів телезв'язку, як корпорації Белл Атлантік, Либерті Мідія та Теле-Комюнікейшенс з фінансовою трансакцією, що мала сягати суми 33 біл. дол. Одначе минулої середи представники згаданих фірм заявили засобам масової інформації, що пляни про об'єднання зірвано з уваги на неможливість представників договоритися про кінцеві правила такого об'єднання. Згідно з твердженнями спостерігачів, про справжні причини розпаду цих переговорів світ не скоро довідається.

АМЕРИКА МОЖЕ гордитися своїми змагунами в зимових Олімпійських Іграх у Ліллєгаммері, але мабуть найбільшою улюбленицею країни в середу, 23-го лютого, стала ковзарка Бонні Блер, після того як вона стала першункою в змаганнях швидкої їзди на ковзанах на 1,000 м. Ця остання перемога зробила Б. Блер найбільш декорованою американською жінкою Олімпійських Ігор. До цього часу було три американки, що здобули по чотири золоті олімпійські медалі — спринтерка Евелин Ешфорд, плавачка Дженет Еванс і Пет МекКормик за стрибки у воду. Б. Блер має п'ять золотих медаль і одну бронзову, а це дає їй звання найбільш декорованої олімпійської змагунки, перевищуючи навіть Еріка Гайдена з його п'ятьма олімпійськими нагородами.

У РОЗГАРІ ПОСИЛЕНОЇ критики, що президент Билл Клінтон надто зволікає з призначеннями нових амбасадорів до кількох важливих країн, офіційні чинники заявили, що вкоротці Президент призначить амбасадорів ЗСА до Індії, Англії та Савдійської Арабії. Стараючись уникнути дальшої критики, Б. Клінтон плянує призначити Стівена Солажа, колишнього конґресмена з Бруклину амбасадором до Індії та Вілліяма Крова мол., колишнього керівника об'єднаних штабів американських збройних сил, амбасадором до Англії.

У СПРАВІ АЛЬМАНАХУ УНС'94

Редакція і адміністрація „Свободи" повідомляють, що фірма, яка друкувала Альманах УНС на 1994 рік, помилково вислала деяку частину накладу на пошту без адрес. Пошта повернула ці книжки адміністрації „Свободи". Тому проситься тих читачів, які не отримали Альманаху '94, а хотіли б його мати, написати або зателефонувати до адміністрації „Свободи", 30 Montgomery St., Jersey City, N. J. 07302, tel.: (201) 434-0237.

SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holydays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні:
(202) 347 UNAW, (202) 347-8631 (факс)

Postmaster: Send adress changes to
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку-$22.00, на 3 місяці-$12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси-$1.00
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали. Незамовлені матеріали повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою.
За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Похід проти расової ненависти

Від проголошення Ейбрагамом Лінкольном Декларації емансипації у 1863 році багато води протекло в усіх ріках світу — і багато крови на бойовищах. Лінкольн розумів під емансипацією — расову толеранцію.

Законодавство всіх демократичних країн встановляє рівність рас, національного роду і віровизнання. А втім, це проблема актуальна в нашому часі. Расова толеранція в Америці знайшла переконливий доказ у факті, що головою об'єднаних штабів став чорний чотиризірковий генерал, членом Верховного Суду став чорний суддя і посадниками цілого ряду міст стали чорні. А втім, урядування чорного посадника Ню Йорку, Дейвида Дікенса, за фахом адвоката, причинилося радше до загострення, як злагіднення міжрасових і міжнаціональних та визнанєвих груп цього 10-мільйонового новітнього Вавилону, бо хоч цей посадник заявляв, що він репрезентує „усіх" мешканців цієї метрополії світу, насправді сам фаворизував однорасових людей, що створювало фермент між різними групами і вкінці спричинило програму Дікінса у минулорічних виборах, бо жиди, які підтримували були його — звернулися проти нього. Чорні в Америці, які тепер гордо називаються „афроамериканцями", раз-у-раз нарікають на їхню дискримінацію, дармащо в усіх державних установах їхні кандидати на працю є неначе упривілейовані — у поштових конторах, у банках — всю працю виконують чорні мужчини і жінки. І час від часу виявляється назверх та все ще невигасла на 100 відсотків розбіжність у взаємних настроях. Ось так у минулому тижні чорний расист Халід Абдул Мугоммед виголосив прилюдно промову з різкими зворотами не тільки на адресу жидів, але й членів білої раси.

Той виступ чорного расиста зберігся часово з появою нового фільму „Шіндлер лист" з тематикою варварського фізичного винищування жидів за правління Адольфа Гітлера. Такий плян „остаточної розв'язки" проблеми жидів міг зродитися в умі тільки психопата і нема культурної одиниці у світі, яка б не засуджувала б той новітній варваризм та не співчувала б з жертвами голокосту. Але від того часу минуло вже яких 60 років і третя ґенерація жидів не дуже цікавиться трагічною долею своїх прадідів. Лідери жидівського світу прагнуть закоренити в умах і душах пам'ять голокосту і сприяють появі творів з цією тематикою. На такому тлі появився і цей новий фільм, який показує глядачам, до якого злочину може довести заскорузлий сліпий антисемітизм.

З цими подіями Кристі Вітмен, перша жінка на становищі губернатора стейту Ню Джерзі, республіканка, заявила, що вона поведе „похід проти ненависти", проти пересудів і нетолеранції між расами і людьми різного кольору скіри чи віровизнання. Конкретно, Вітмен задумує — після нарад із директорами шкіл та батьками — завести у школах навчання дітей і молоді про існування у світі різних рас, націй і віровизнань та про конечність ставитися до людей іншого кольору скіри, іншої нації чи віровизнання, як рівнорядної різновартної людини.

„Похід проти 'ненависти'" — як це американська преса назвала заяву Кристі Вітмен, — може надто патетичне окреслення, бо ненависть — це вже така чуттєва крайність, яка проявляється тільки у дуже примітивних племенах у африканських зулюсах, — ми тут, в Америці такої крайности не бачимо. Але треба виховувати дітей і молодь у такому дусі, як це пропаґувала Декларація емансипації президента Лінкольна, — як каже Заповідь Божа: „Люби ближнього свого, як себе самого", — і як повчають усі творці культури всіх народів.

У політиці нема любови ані ненависти. Це почування, а політикою кермує розум.

Петро Часто

УКРАЇНОНЕЗНАВСТВО

Добре, що для нюйоркського „Нового Русского Слова" заіснувала, нарешті, українська тематика, зле тільки, що більшість „украінознавчих" публікацій цієї „найстарішої російської газети в світі" за своїм ідейним спрямуванням є антиукраїнськими. Не думаю, одначе, що йдеться про якусь редакційну тенденцію — це масова хронічна і, виглядає, вже невиліковна хвороба, бацилі якої переслідують „російськомовних" авторів і читачів незалежно від того, де вони живуть — в Росії, Україні чи Америці.

На цей раз у ролі арбітра сучасних українських проблем виступив Самуїль Ґіль. Я дуже намагався зрозуміти, у зв'язку з чим його так хвилює „Україна на межі 93-го і 94-го", охоче припускаючи, що людина, поза національністю, мовою, віровизнанням, освітою — згідно зі живим лише серцем! — здатна бачити життя не в примітивному чорно-білому зображенні, а цікавіше, багатозначніше, повніше. Принаймні, при чесному розумові, ніхто не може, маючи на увазі наслідки, залишати поза аналізою причини.

Але Самуїл Ґіль якраз це й робить. Перерахувавши ряд негативних фактів, що лежать на поверхні українського буття і свідчать про занепад економіки, він пропонує висновок: „Коли ж незалежність стала дійсністю, всі раптом відчули, що жити стало не тільки не краще, але набагато гірше. Виявилося, що нова держава неспроможна заплатити валютою за енергоносії — нафту і газ, які Україна до виходу з СССР діставала майже задармо з Росії. Мешканці республіки бачили вагони з харчами, що їхали в Москву і Ленінград, а цистерн з нафтою, котрі прибували в Україну, намагалися не помічати".

С. Ґіль, позичивши в Сірка очі, ставить на одну економічну „дошку" поневолений і поневолюючий народи, замовчуючи головну обставину „соціялістичного будівництва" в московській імперії: російська нафта справді текла в Україну, однак не для того, щоб служити українцям, а для потреб тисяч підприємств совєтського військово-промислового комплексу, для танкових і ракетних фабрик, для тракторів і комбайнів на кубинські та анґольські поля — у той час, як українські селяни не мали для своїх крихітних садиб не те що сучасної механізації, але не могли навіть купити в крамниці лопати чи коси. Хоч саме ці мізерні присадиби — два відсотки від усієї орної землі в Україні! — давали понад 40 відсотків сільсько-господарської продукції. Ось він, немилосердний спадок совєтської імперії в Україні: майже 80 відс. індустрії становило виробництво засобів виробництва, і лише 20 відс. підприємств створювали речі широкого вжитку, які відразу потрапляли, ті ж лопати, відра, сокири, у категорію дефіциту.

Цей бік правди С. Ґіль, з незнання або навмисне, замовчує. Зрозуміло, чому: об'єктивність втримала б його від цієї упередженої тези: „Розпад колишнього СССР приніс незліченні економічні лиха всім республікам, оскільки розірвав багаторічні зв'язки". Далі, мовляв, здогадайтеся самі: щоб позбутися тих усіх лих, треба негайно відновити зв'язки.

Погляди на вихід з економічної кризи, певна річ, можуть бути різні, з цього приводу, як відомо, точаться запеклі дискусії і в Україні, і в діяспорі, і кожна бодай більш-менш конструктивна пропозиція заслуговує на увагу і повагу. Щождо С. Ґіля, то його опінія є економічною лише у формальних ознаках, тим часом весь її підтекст — політичний і провокативний. А подекуди навіть і текст, як, наприклад, оце речення: „Україна — багатонаціональна держава, тут налічується понад 50 національностей".

Побійтеся Бога, пане Ґіль! Не повторюйте антиукраїнського безглуздя! В українській державі є лише дві корінні національності, що живуть у межах своїх історичних земель: українці і кримські татари. Крім них, в республіці мешкає декілька етнічних груп, як от поляки, мадяри, румуни, німці, болгари, греки, жиди, росіяни. Їх не можна вважати „національностями в Україні", бо за спиною цих етнічних осколків стоять відповідні суверенні держави — Польща, Мадярщина, Румунія і т. д. Вести ж мову про „екзотику", тобто про одиниці чи навіть десятки чужинців — в Україні добре чуються китайці з в'єтнамцями та турки з етіопами — неповажно. Зате поважним є підкреслити, що стабільні етнічні групи на українському прикордонні, крім правних ґарантій, є психологічно, ментально захищені самим фактом існування повноцінних національно-державних організмів поза Україною. І тільки татари не мають другого Криму, а українці, як писав Тарас Шевченко, — другого Дніпра.

З цього випливає ясна, як сонце, достойна перед Богом та перед світом істина, що Україна не може бути неукраїнською. Є шкідливою ілюзією, властиво, старанно замаскованою диверсією — будувати так зване громадянське суспільство, керуючись наявністю в Україні мітичних „50 національностей" і не беручи до уваги доленосних завдань врятування і розвою українства. Лише воно, вставши з колін, зробить Україну прихильною і справедливою до всіх, хто в ній живе.

Тому дуже шкода, що є, та й немало, таких „спостерігачів", як Самуїл Ґіль. Дуже в дешевий спосіб пробують вони запевнити права і свободи для „49 національностей" в Україні, крім української. Знову й знову підтверджується прадавня мудрість: хто не має в серці почуття справедливости, тому ніяка логіка не поможе. Це ті люди, що все знають, але нічого не розуміють.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про небезпеку жовтої раси

Як довго моя пам'ять сягає, ще із дитячих років, завжди чула у розмовах, читала на цю тему, що колись світ опанує жовта раса і що вона заллє нас усіх.

Здавалося, що це ще одне із тих грізних пророцтв, якими страшать людей, щоб застановилися вони над цим, що роблять та куди іде світ.

Як, отже, дивно, що таки довелося пережити цю загрозу, як дійсність, про яку навіть вже не дуже б'ють тепер на сполох, бо вона приходить поступово і так самозрозуміло, що навіть нас не хвилює, принаймні не хвилювала вона нас донедавна. Бо ми вже звикли, зокрема, тут в Ню Йорку, що представників цієї жовтої раси щораз більше, що вони опанували торгівлю городиною та овочами і що у нашій щоденній дорозі до редакції є один відтинок, на якому майже зовсім не можна побачити білих мешканців. До речі їхня пильність, привітність і завзяття наставляють білих співмешканців Ню Йорку зовсім прихильно до новоприїжджих із далекого Сходу, а їхні крамниці втішаються великою популярністю із-за чистоти, доброго товару та витривалости у службі клієнтові. От так ми зовсім не ремствуємо, що жовтої раси тут щораз більше і щойно описані у масових засобах інформації останні числа нелеґальних іміґрантів з Китаю, В'єтнаму, Кореї звернули увагу політичних чинників.

Але в останніх місяцях появилася глибша причина до неспокою кожного українця, що тут слідкує за подіями в Україні та за тамтешньою чи іноземною пресою, яка щораз частіше виповнена застрашаючими числами та доказами нового феномену, а це явище, що Україну заливають китайські еміґранти та що вона стала переходовим пасажем втікачів із Азії на Захід.

Преса інформує, що в останньому році затримано на кордоні України понад 10,000 азіятів, а позаторік лише 45! Це тільки ті, яких затримано, а скільки їх перейшло та різними способами, підплативши кого треба, передісталося через Україну до Німеччини, Австрії чи інших західньоевропейських країн. Як подають в описах газети, мережа контрабанди людьми охопила цілу Україну за допомогою усіх можливих засобів подорожі та перекупства. І так подають, що можна в Україні купити фальшивий пашпорт за 1,000 дол., фальшиву візу за 500 дол. а за перевезення людини в автобусі чи авті треба заплатити 300—500 дол. Це так заохотило нелеґальних іміґрантів із Азії, що як читаю, останньо в Києві находиться до 50,000 таких представників жовтої раси, а залізничні двірці Львова, Ужгороду чи Чопа нагадують Шанхай. Лихо ще в тому, що до цієї нелеґальної еміґрації допомагають саме леґальні українські чинники, як митна служба, прикордонна поліція, урядовці пашпортів та віз і навіть члени університетських властей, які видають фальшиві студентські папери на нібито стажування в університети Західньої Европи. Все це, як багато інших злочинів в Україні, проходить безкарно, бо немає відповідних законів або тих, щоб їх притримувалися. Цією „жовтою навалою" занепокоєні тепер дуже поважно західні держави, а в першу чергу Німеччина, яка вже явно називає цей стан по імені та вкоротці скликає відповідну нараду до Києва, щоб спинити в якийсь спосіб небезпеку.

Але, як досі, вона в першу чергу грозить Україні, бо „жовта навала" не лише переливається через нашу молоду державу різними нелеґальними каналами та ще і частинно може залишається, але приносить давнопризабуті в цивілізованому світі недуги, як наприклад, малярію, що поширюється у Києві, а також наркотики, які так винищують молодих людей.

Хто і як зупинить цю жовту небезпеку, коли немає законів та можливостей їх перевести в життя?

О-КА

Олег М. Волянський

„УКРАЇНА, А НЕ РОСІЯ, Є КЛЮЧЕМ ДО МИРНОЇ ЕВРОПИ"

Проросійська закордонна політика ЗСА вже довший час викликала критику урядів Центральної і Східньої Европи, а навіть серед визначних американських політиків. Цей критицизм загострився після останніх виборів до російської „Думи", де проімперіялістичні сили здобули 2/3 мандатів, а набрав критицизм найбільшого розголосу після того, як НАТО на своїх нарадах на вершинах, під тиском Росії, відмовила центральним европейським державам — Чехії, Словаччині, Польщі та Мадярщині, членство у своїй організації. Щоб заспокоїти критиків, створено дуже неясну і мрячну ідею „Партнерство для миру", де членом цього „партнерства" може стати кожна країна Центральної і Східньої Европи, а навіть Центральної Азії. Відомий американський політик і дорадник президентів Збіґнєв Бжезіньскі влучно скритикував цю пропозицію, кажучи, що цей проєкт ставить нарівні Чеську республіку з Таджикістаном, становить нові демократії нарівні з тиранією.

На цю тему пише добру аналітичну статтю Адріян Каратницький, екзекутивний голова Фрідом Гавз у консервативному журналі „Нешенел Рів'ю" з 7-го лютого 1994 року. В статті „Чи ще одна нагода для НАТО?" автор з'ясовує загрозу російської експансії. Майже вся російська політична еліта, включно із „реформаторами", пропаґують „експансіонізм і гегемонізм" для своєї держави якраз у той час, коли ЗСА плянують зменшити свої військові сили в Европі із 300,000 до 100,000 вояків, або менше. НАТО, котре стояло в час т. зв. холодної війни насторожі перед комуністичною імперією, сьогодні обмежує свою ролю до мінімальної діяльности в колишній Югославії. Каратницький каже, що причиною теперішньої ситуації є неадекватний американський провід, котрий щораз більше говорить про „партнерство" з Росією, і в цей спосіб заохочує Росію вважати себе „світовою потугою", якою вона, після розвалу СССР перестала бути. Політика американського Уряду допомоґла Росії знову обстоювати свою гегемонію на „близькому зарубіжжі", цебто серед країн Центральної і Східньої Европи. В той час, коли НАТО сьогодні іде пасивно „за течією", Росія, незважаючи на внутрішні труднощі, провадить ясно окреслену закордонну політику. Вона погрожує Естонії та Латвії за здогадні і сумнівні „переслідування" росіян; вона включила Ґрузію у сферу своїх впливів, підтримавши збройно повстанців у Абхазії, і змусила Грузію дати Росії військові бази. Помагаючи повстанцям в Азербайджані, Росія усунула законно вибраного президента, і на його місце поставила приятеля Брежнєва, з котрим він працював у „Політбюро". В Таджикістані Росія допомогла повалити антикомуністичний уряд, а на його місце поставила комуністів, вислужників Москви. Російська армія у Молдові допомогла створити „Дністрянську республіку". Росія практично анектувала Білорусь, включивши до себе її економіку й військові сили. Росія вирвала з рук України „Чорноморську фльоту" і спритно використала популярну на Заході ідею нуклеарного роззброєння, ізолюючи цим Україну від Заходу.

Росія плянує будувати газопровід через територію Польщі на Захід, щоб мати більшу контролю над Польщею, і теж тим самим ще сильніше робити економічний натиск на Україну, через територію якої тепер ідуть такі ґазопроводи. Росія, погрожуючи ветом у ООН, не допустила до військової акції проти Сербії, хоч ця остання допустилася і допускається вопіющих до неба злочинів супроти мирного населення у Боснії. У грудні минулого року тобто півтора-два місяця тому, міністер закордонних справ Росії Козирєв висловив бажання, щоб Німеччина і Росія створили „вісь", що ґарантувала б стійкість у Европі, включ-

(Закінчення на стор. 4)

Юстин Малина

ЮНАК У ДРУГІЙ СВІТОВІЙ ВІЙНІ

III

Це був Страсний Тиждень. Поклонитися Божому Гробові у Велику П'ятницю було неможливо. Неможливо також було приступити до Св. Тайни Покаяння. Останній раз були ми на Службі Божій на Різдво Христове в Берліні: відправляв о. Митрат Петро Вергун . (До речі тут згадати, коли мова ще про Свят-Вечір, що тоді відвідав нас польовий духовник о. сотник Северин Сапрун. А ось велика Субота, 5-го травня. Завтра світлий Празник Христового Воскресіня й день мого небесного патрона св. Юрія! У тих страсних розважаннях і в споминах про свячення пасок та про недалекий Великдень — час летів, а з ним світові події. Думки скакали, наче в калейдоскопі. В повітрі пахло чимсь небуденним, зближалася критична хвилина. Раптом зауважили ми дивні, але якже очікувані події: ось тут з вікна летить портрет Гітлера, там біжать з допомогою легкопоранені, чути постріли і короткі серії автоматів та радісні оклики чеських повстанців. З вікон вивішують чехо-словацькі, англійські й американські прапори. Московського не видно. Виглядає нам, що очікують американців і це нас радує.

Прага, „злята Прага" встає! Початок революції. На вулицях столиці, чеські патріоти обох статтей і нерідко шкільна молодь — всі вони вважали, що прийшов час заплати. На лицях променіє національна гордість і завзяття. Одні зі зброєю в руках, інші будують барикади. Ось, ось прибудуть перші танки американських військ, бо чейже вони вже зайняли Пільзно, а Червона армія є десь у Дрездені. Яке ж розчарування стрінуло чехів, коли замість білих зірок побачили вони — червоні й замість прибуття правдивих визволителів — вдерлися загарбники, хіба тільки на радість комуністів чи русофілів. Історія мусіла їх ще навчити. Скорий кінець війни був певністю, але які перспективи для нас, українців? Україна в неволі, бореться за своє існування й єдина надія, що може американці вкороті підуть проти комуністів. Для нас, юнаків, не було вибору, треба конечно дістатися на захід до американців, або чекати на їхній прихід до Праги. Деякі юнаки мріяли дістатися до УПА, однак чи це можливо? Адже большевики можуть нас зловити ще перед приходом в означене місце, а що тоді нас чекає? Розсудок бере верх і здаючи вповні справу з грізної ситуації, стараємося знайти спільну мову з чеськими повстанцями. Очевидно, будучи в мундирах, кваліфікуємося як полонені, однак відділяють нас від німців. Я скидаю мундир і вбираю цивільний одяг, який цілий час носив з собою й за який не раз прийшлося мені мати грубі неприємності від німців.

Перший день повстання перейшов для нас відносно спокійно. Всіх нас зігнано до великої стайні, й під опікою машинових крісів вичікували ми розв'язки подій. До нас доходили детонації артилерії й звуки скорострільного вогню, як рівно ж стогін ранених. Повстанці затривожились, що вказувало на важкі бої й на не добрі вістки. Ми були безрадні, єдина надія на Бога. Ще сильніше молимося. Думки линуть до рідні, до Великодніх святкувань, починаючи на світанку св. Утренею. Ще рік тому посвячували ми з ріднею пасху, раненько йшли на Воскресну Утреню й врочисто співали радісне Христос Воскрес! Ще рік тому святкували на рідних землях! А сьогодні? Сьогодні ми всі порозкидані по Сибірі, по лісах, тюрмах і по чужих, як часто не дуже то прихильних нам краях. Роздумуючи, тужимо за ріднею й друзями. Надходить вечір і голодні та змучені засипляємо, а змучені були ми днем сповнемим трагічних подій.

„Христос Воскрес!" — це були перші слова на наших устах, що ними ми вітали один одного 6-го травня 1945 року. Кожний з нас бажав, щоб це був сон, однак, це була гірка дійсність. Ми були в полоні. Тут ніхто не дивився, що ми ще не повнолітні, ніхто не брав під увагу, що ми не лінійна одиниця — нас трактовано на рівні іншонаціональних формацій. Молимося, багато ж є причин до глибшої застанови. Не один з нас складає обіти вдячности Богові, коли все скінчиться добре; серед загального молитовного настрою зчиняється жахлива метушня. Увесь порох взніcся до гори. Нічого не видно. Атакують нас німецькі літаки. Кількакратні серії бортової зброї створюють таку паніку, що годі описати. Люди втікають до дверей, толочать ранених і забитих. У тій ситуації падуть близько нас ще й бомби. Кінець усьому, думає не один з нас. На щастя, бомби впали на подвір'я і сусідні забудування. Чехи стараються контролювати тривогу й з трудом перетранспортовують нас усіх на подвір'я. Всі віддихаємо, дякуючи Господеві що живі. Товариші складають мені побажання в день моїх іменин. Свячене наше складається з пайки хліба й чорної, гіркої кави. Смакувало, проте нам, бо останній раз їли ми 24 години тому. І так Великдень перебули на простороному подвір'ї. Час від часу німецькі літаки перелітали над нами, однак, на щастя, уже нас не обстрілювали. Чехи порадили розкласти білі простирала, на яких намальовано червоні хрести. З давнього нашого приміщення повиношувано вбитих. Увечері роздано нам трохи якоїсь юшки і кусок хліба. На ніч всі полонені вернулися до залі. Проминув другий день повстання. Зі всіх сторін — стріли, тарахкотіння кулеметів і вибухи артилерії чи бомб. Битва не вгаває, ллється людська кров, але без жертв не може бути волі!

Світлий Понеділок, 7-го травня. Ранок відносно спокійний, але це був спокій перед бурею. Недаремно вчора літаки кількакратно перелітали над нами. Яке було наше здивування, коли ми почули в сусідстві гарматні вибухи, а потім і серії тяжких кулеметів. Сталося, чого ми не сподівалися й ніхто з нас цього не бажав. Німецькі танки продерлися в Прагу й перебрали всіх нас під контролю. Відбуваються змісця польові суди за „співпрацю" з повстанцями і за дезертирство. До нас доходять чутки про розстріли. Мене забирають як дезертира. Тремчу зі страху

(Закінчення на стор. 3)

Юнак у Другій світовій війні

(Закінчення зі стор. 2)

й молюся. Добрий Господь таки допоміг мені, бо коли в черзі був я уже третій перед польовим судом, тоді з'явився старшина з двома товаришами-юнаками і мене помилувано. Пізніше я довідався, що коли мене забрали гітлерівці, мої друзі змісця зробили рух, рятуючи мене. Де б вони сьогодні не були — я завжди пам'ятатиму про них. Так, щоб додати — мої цивільні „лахи" майже мене не угробили — „бо війна війною", як співається в пісні.

Увечері наказано не спати і вичікувати на дальші зарядження. З харчами було крухо. Було вже пізно, коли нас повідомлено, що прийшло до угоди між чехами й німцями в справі вільного переходу усіх інтернованих з Праги до американців. Вийшли ми мовчки вулицями столиці серед шпаліру чеських повстанців, господарів своєї землі. І мимохідь думками полинув в Україну, коли то ми будемо так „прощати" червоних загарбників. Хоч ми між їхніми ворогами, однак серцем з чеським народом. Чи вони зрозуміють це? Не один народ шукав союзників у своїй боротьбі за волю й не раз розчаровувався та ставав сам жертвою наїздників. Так ідемо, а в голові кружляють різні думки. Раптом стрілянина з різних боків. Падуть ранені й вбиті. Я пхаю свій ніс в трамваєві рейки. Кулі рекошетом відбиваються біля мене, але чудом і тепер мені пощастило. По якому часі стрілянина втихла й ми обережно піднялися, хто живий і цілий. Передаючи себе другий вже раз в руки чеських повстанців. Змісця ми зазначуємо, що ми українці та що нашим єдиним бажанням було дістатися до американців, а перебування наше на чеській землі є не з нашої волі й в кожному разі не вороже. Повстання має однак свої права й не має часу на прослідживання наших тверджень. Замикають нас в тюрму, вимішуючи з різними національностями. Келії переповнені, стає душно. Невпинно чути вибухи. Прага бореться. Минають дні й ми певні, що американське військо вже в столиці. Повітрям уже не стрясають вибухи, замовкли вже кулемети, не чути вже людського зойку...

Одного дня, мабуть, 15-го травня, відкрилися двері келії. Ми завмерли з переляку: стоїть московський капітан з „красноармєйцамі". Посипалась так знана московська лайка, та з черги вже українською мовою команда, щоб ми виходили на коридор. Нехай буде Божа воля, досі нас не опускала Матір Божа, то напевно не опустить і тепер!

Почалися допити. Мене допитував українською мовою слідчий майор. Перше особисті дані, відтак мусів я вислухати довшу лекцію большевицької пропаґанди. Допити, як допити — до приємности не належать. Сама згадка про них викликає сьогодні неприємні почуття. Під кінець травня попрощали ми Прагу й під ескортою вирушили до збірного пункту. З нами ішли дивізійники і полонені з інших військових формацій. Настрій був дуже пригноблюючий. Червоноармійці знущалися над нами безперервно морально й фізично. Збірний пункт був положений близько 30 км за Прагою. Там наступила селекція й по кількох днях заладовано нас до товарових вагонів та вивезено на схід. Чарівний травень був тоді дуже непривітним. Падали дощі й було зимно. Природа відчувала наше горе й плакала з нами. По дорозі на одній зі стацій транспорт зупинився. Ми мусіли перейти на іншу стацію. Використовуючи неувагу фліртуючих з дівчатами конвоїрів, я відлучився від своєї групи й приєднався до групи біженців.

І тут кінчиться одна сторінка моєї „епопеї" й починається друга, ще більш трагічна. Тепер змушений був я заперечити своє „я" — свою національність і свою віру, свій обряд! Мусів я жити в вічному напруженні, в країні, де українців трактовано гірше муринів у Південній Африці. Але це вже не є темою цього спомину. Згадаю тільки, що незважаючи на мої тоді 15 років я відчував, наче доросла людина. Настала тоді прірва дуже важливого періоду як і в житті кожної людини. Всемогучий і милостивий Творець, однак не опустив мене, керував мною й обдарував мене своєю благодаттю. Сьогодні у вдячності, свідомий своєї недосконалости — служу Йому.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

КИЇВ. — У Палаці Культури „Україна" 19—20-го лютого відбувся благодійний концерт з участю акторів України і Росії — Софії Ротару, Миколи Мозгового, Філіпа Кіркорова, Льва Лєщенка та Ігоря Ніколаєва. Концерт організував Фонд ім. Володимира Івасюка. Всі актори виступили безплатно. Гроші підуть на підтримку дитячих дошкільних закладів.

ТЕРНОПІЛЬ. — Члени обласної спілки безквартирних військовослужбовців резерви пікетували приміщення Тернопільської Обласної Ради, вимагаючи бодай тимчасових помешкань у гуртожитках для 97 родин військовослужбовців, які фактично опинилися на вулиці. Ще в липні 1990 року Міська Рада скасувала положення про виділення житла за рахунок грошей з усіх джерел фінансування для військовослужбовців, які прибули до Тернополя у зв'язку з масовим зменшенням збройних сил СССР.

100-РІЧЧЯ УНС ...

(Закінчення зі стор. 1)

Співає О. Кровицька під акомпаньямент Г. Гринківа.

Ларисою, генеральний консул України у Ню Йорку Віктор Крижанівський з дружиною Людмилою, консул України в Ню Йорку Микола Кириченко з дружиною і в. о. постійного представника України до ООН Володимир Хандогій з дружиною.

З уваги на Синод УКЦеркви у Львові не було на концерті присутніх найвищих духовників цієї Церкви. УПЦеркву репрезентував єпископ Всеволод. Між гостями були однак генеральний вікарій і парох УКЦ в Ню Йорку о. Патрикій Пащак, ЧНІ, і митрофорний протоєрей, парох УАПЦ св. Володимира в Ню Йорку о. Володимир Базилевський, як також ряд інших священиків обох віровизнань.

Були також представники усіх провідних організацій метрополії та довколишних українських громад, які бажали якнайбільше святочно відзначити ювілей УНС.

Коли на сцену увійшли злучені хори „Думки" та Українського Національного хору з Філядельфії та засіли на тлі великої відзнаки 100-річчя УНС, проєкту архитекта інж. Юрія Савицького, а виконаної на цю оказію відомим мистцем сценічного оформлення Володимиром Клехом, конферансьє Нестор Голинський відкрив імпрезу, на початку якої хори враз із присутніми відспівали американський національний гимн.

Привітальне слово виголосила українською та англійською мовами головний предсідник УНС У. Дячук, яка говорила в імені Головного Уряду УНС. Вона підкреслила, що УНС пройшов різні етапи в історії, але завжди умів затримати рівновагу поміж зобов'язаннями супроти членства та національним обовязком супроти українського народу, і запевнила, що УНС буде і далі дотримуватися своїх зобов'язань і виконувати свою широку діяльність у видавничій, культурній, політичній та асекураційній площинах.

Далі слідували поодинокі музичні точки концерту, що були різноманітні так музикою як і виконавцями. Поруч об'єднаних хорів національного і „Думки" під батутою на зміну Василя Гречинського і Михайла Длябоги у сольових партіях присутні зачули сопрано Оксану Кровицьку, баса Павла Плішку, струнний квартет ім. Леонтовича і солістів хорів. При фортепіяні були Тома Гринків, Ґеня Палей, Олена Литвиненко, Оленка Стасишин і в окремій партії Микола Сук.

Кульмінаційною точкою багатої програми була прем'єра ювілейної кантати на хори, соля і партії фортепіяну та чельо написаної на 100-річчя УНС сучасним українським композитором Іваном Карабицем до слів поета і письменника Миколи Руденка, якою диригував сам композитор.

На початку другої частини програми, в якій саме була виконана ювілейна кантата, до присутніх промовив поет, голова Всеукраїнського Товариства ім. Т. Шевченка „Просвіта" і депутат Верховної Ради України Павло Мовчан, який враз із дружиною поетесою Любою Голотою-Мовчан приїхали як запрошені гості на цей ювілей УНС.

П. Мовчан у своєму теплому слові підкреслив співпрацю Товариства „Просвіта" із УНС у існуючій вже три роки програмі навчання англійської мови в Україні, добровольцями-учителями із ЗСА та Канади, що її започаткував та веде УНС при керівництві фахової сили навчання англійської мови, проф. Зірки Воронки. Він вказав також на інші докази співпраці — видання шкільних підручників, словників та підкреслив цю важливу ролю у службі українській культурі, що її виконує від початку свого заснування, а тепер особливо інтенсивно, УНС. Він насвітлив невідрадний стан України сьогодні на культурному відтинку та конечність саме на тому полі працювати наполегливо, що і старається робити Товариство „Просвіта", яке має широкі можливості і широкі пляни українізації молодої держави. П. Мовчан закінчив щирою подякою УНС, а зокрема його Екзекутиві, з надією на дальшу тісну співпрацю і з оптимістичним побажанням: „Дай Боже, щоб уже в найкоротшому часі ми позбулися усіх тих спільних проблем, які ми мали досі. Україна була, Україна є і Україна буде! Отже і буде УНСоюз!"

Відспіванням українського національного гимну та подякою усім виконавцям квітами і оплесками закінчився концерт, який буде повторений у Філядельфії в неділю, 13-го березня.

ОБГОВОРЕННЯ ВИСТАВКИ М. ЦЕСАРСЬКОЇ

Ню Йорк. — Об'єднання Мистців Українців в Америці та Літературно-Мистецький Клюб влаштовують обговорення виставки картин Марини Цесарської. Ведуча — Ярослава Ґеруляк. Зустріч відбудеться тут у неділю, 27-го лютого, о год. 1:30 по полудні під адресою 136 Друга аве., 4-ий поверх.

УНСоюз гостив...

(Закінчення зі стор. 1)

П. Мовчан вручає нагороду признання У. Дячук. Зліва — О. Благітка, справа — В. Сохан.

Композитор Микола Карабиць (справа) і член редакції „Свободи" Галина Колесса.

Колишня і теперішня заступниці головного предсідника — зліва Марія Душник і Ґльорія Пашен.

садора України до ЗСА Олега Білоруса з дружиною Ларисою, генерального консула України в Ню Йорку Віктора Крижанівського з дружиною Людмилою, виконуючого обов'язки постійного представника України до Організації Об'єднаних Націй Володимира Хандогія, голову Всеукраїнського Товариства ім. Т. Шевченка „Просвіта" і письменника Павла Мовчана та дружину письменницю Любов Голоту-Мовчан, композитора Івана Карабиця з дружиною Мариною і сином, секретаря протоколу президентського апарату Георгія Чернявського та радника Президента України для справ економічних д-ра Сергія Буряка.

Головний предсідник У. Дячук при цій нагоді висловила подив і сповнені признанння гратуляції композиторові І. Карабицеві за захоплюючу музику до кантати на слова письменника Миколи Руденка, присвячену 100-літньому ювілеєві УНСоюзу. Вона також подякувала обидвом хорам „Думці" і Національному за виступи на вчорашньому концерті як теж висловила щире спаси-біг Зірці та Романові Воронкам за опіку гостями з України Л. і П. Мовчанами, як і Марічці та Орестові Слупчинським за опіку такими ж гістьми М. і І. Карабицями.

На закінчення свого привітання У. Дячук запропонувала заспівати УНСоюзові Многая Літа та започаткувати друге століття перенесенням забезпеченевих можливостей УНС в Україну.

Згодом головний предсідник представила колишніх головних предсідників УНС — Йосипа Лисогора і д-ра Івана Флиса, які свої побажання всього добра та ще кращого розвитку обґрунтовували конечністю дальшого існування цієї української твердині на американській землі. З радістю говорив Й. Лисогір, що може бути присутнім на 100-річчі УНС, якому віддав багато років праці. Д-р І. Флис погратулював за особливо успішний концерт і побажав ще славнішого другого століття. Виступав ще амбасадор О. Білорус, вітаючи УНС від народу, Президента і України — з побажаннями спільної співпраці для добра УНС і України.

В. Крижанівський, побажавши добра Союзові в майбутньому, ствердив, що УНС — це історія того українського люду, який опинившись поза межами України, не втратив свого я, саме завдяки цій установі. В. Хандогій говорив про підтримку УНС постійному представництву України до ООН і висловив віру в дальшу співпрацю для добра України. Василь Гречинський привітав УНС з 100-річчям від хору „Думка", а П. Мовчан, бажаючи ще кращого росту в майбутньому, передав У. Дячук від Всеукраїнського Товариства „Просвіта" грамоту за розуміння потреби та проблем сьогоднішньої України та готовість кожночасно допомогти. У. Дячук прийняла цю грамоту в ім'я тих, що дали початок УНСоюзові та всіх добровольців, які тепер допомагають у навчанні англійської мови в Україні, саме при співпраці товариства „Просвіта". Запросинами до спільного полуденку закінчилося це офіційне привітання гостей.

Зліва: головний контролер В. Дідюк, заступник головного предсідника Н. Олесницький, колишній головний предсідник Й. Лисогір і головний радний А. Худолій (другий справа).

Україна, а не....

(Закінчення зі стор. 2)

но із її центральною і східньою частинами. Очевидно, це було сказане з ціллю шантажувати Захід, особливо Америку, яка „боїться" і досі Німеччини, як майбутньої евентуально суперпотуги. На Далекому Сході Росія підписала договір із В'єтнамом, забезпечивши собі базу для морської фльоти. Натомість, у відношенні до Японії, не віддала їй Курильських островів, (це, мабуть, не без секретної підтримки Заходу), хоч дістала від Японії значну матеріяльну допомогу.

На рішення не прийняти до НАТО держав Центральної Европи, колишніх членів „Варшавського пакту", зареагував критично президент Чехії Гавель, кажучи: „Якщо Захід відбирає державам Центральної Европи право стати членами европейських структур, включно з НАТО, то це означає повторення духу Ялти". Подібно висловився також міністер закордонних справ Мадярщини: „Я не можу погодитися з ідеєю нового 'Великого альянсу', тим разом між НАТО і Росією, альянсу, що буде тримати парасолю над Мадярщиною і її сусідами".

Проросійська політика ЗСА збільшила апетити правителів Росії усіх відтінків, від „білих" до „червоних". У листопаді 1993 року Росія об'явила свою нову воєнну доктрину, згідно з якою вільно Росії впровадити свої війська на територію сусідніх держав, які, мовляв, „створювали б загрозу" для її федерації. Ця нова доктрина також каже, що Росія має право вживати нуклеарну зброю проти кожної країни, що є в союзі з нуклеарною державою, коли досі таку акцію мала Росія розпочати проти нуклеарної держави, а не теж проти без'ядерної, тільки тому що перша-ліпша без'ядерна країна має договір з ядерною потугою. Член Російської Ради Безпеки, Манілов, пояснив, що ця доктрина є створена для того, щоб держави СНД та Східньої Европи залишалася, зі страху, поза НАТО. Міністер закордонних справ Росії Козирєв щораз гостріше висловлюється про провідну ролю Росії у світі. Він твердить, що стабільність у країнах навколо Росії — це є її завдання і відповідальність, та, що намагання оточити Росію державами, що не під впливом Росії, „будуть розчавлені". Знову міністер оборони Росії Ґрачов заявив, що Росія змінила попередній плян зменшити свої військові сили до одного і півмільйона вояків і тепер має намір зменшити їх лише до двох мільйонів і 100,000 вояків.

Взявши під увагу аґресивні, імперіялістичні тенденції сьогоднішньої Росії, Каратницький уважає, що НАТО, а зокрема ЗСА, повинні переглянути свою політику у відношенні до Росії. Він переконливо твердить, що Україна, а не Росія є ключем до мирної Европи. Україна має 2/3 танків, бойових літаків і броневих тягарівок для перевозу воєнного персоналу, в порівнянні з озброєнням европейської Росії. Військовий арсенал України є модерніший від російського, Україна виявила респект для суверенітету її сусідів та забезпечила права своїм меншостям. Росія, навпаки, цього не робить, але шовіністично погрожує сусідам, кажучи, що вона зобов'язана „боронити права" всіх етнічних росіян, що живуть поза її межами, а навіть „росіян" — не-росіян, тобто загалом „російськомовне" населення.

Росія, проте, матиме труднощі з Балтійськими державами, з Україною і з Молдовою, каже Каратницький у випадку російської аґресії. Ці країни будуть боронитися. А це може спричинити ширший конфлікт у світі. Тож у обличчі російської імперіялістичної політики не час Америці забирати свої війська з Европи, бо інакше країни Центральної і Східньої Европи, відчуваючи загрозу від Росії, будуть збільшувати свої військові бюджети, а це ще більше послаблюватиме їхню і так кволу економіку та сповільнюватиме перехід до ринкової господарки. Вацлав Гавель слушно впевняє, що, припровадивши НАТО ближче до границь Росії, приведемо ближче демократію і стабілізацію. Маймо надію, каже Каратницький в „Нейшинел Ре в'ю", що президент Клінтон та В. Крістофер, стейтовий секретар, зрозуміють, що дорога до миру йде через ліквідацію СНД і швидке перетворення недолугого „партнерства за мир" у повновартісне НАТО в Центральній і Східній Европі. Ще не запізно.

Після прочитання цієї глибокої аналізи Каратницького, насувається думка про близькі вибори до Верховної Ради України, які, мабуть, вирішать долю молодої української держави. Чомусь, серед нашої діяспори, не віддається достатньої уваги і зусиль цій надзвичайної важливости справі, а часто-густо тратиться енергію і фінанси на другорядні, переважно культурницькі та харитативні справи. Добре було б, щоб правдиве обличчя сьогоднішньої Росії, що його так ясно з'ясував Каратницький у своїй статті, відкрити вчасно виборцям з Україні.

ГРОМАДСЬКА ДУМКА в Бразилії обурена поведінкою президента Ітамара Франку, який дозволив собі з'явитися на карнавалі в товаристві напівголої модельки. Також присутній на цьому „святі" міністер юстиції Маврісіо Корреа так собі *випив, що* треба було його вантажити в авто, немов мішок з половою. Скандал настільки поважний, що стоїть питання про долю теперішнього уряду. Хоч військовики відкидають можливість втручання в розвиток політичних подій, все ж вони визнають, що уряд може „не дотягнути" до кінця своєї каденції. Н випадок резиґнації І. Франку, першим претендентом на президента називають сенатора Жарбаса Пасаріньо, який очолює парляментарну комісію в питаннях боротьби з мафією.